

УДК 811.111'276.6:614.233.4

Людмила РУСАЛКІНА

кандидат педагогічних наук,
доцент Одеського національного медичного університету,
м. Одеса, Україна
e-mail: l_rusalkina@ukr.net

СПЕЦИФІКА ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ В УМОВАХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Стаття присвячена дослідженню стану іншомовної професійно-мовленнєвої підготовленості майбутніх лікарів на сучасному етапі у медичних закладах вищої освіти. Схарактеризовано специфіку іншомовної професійної підготовки майбутніх лікарів у медичних вищих навчальних закладах і її структурні компоненти. Подано теоретичний аналіз понять «професійна освіта», «іншомовна професійно зорієнтована підготовка». Виокремлено методичні підходи у процесі професійної підготовки майбутніх лікарів, означено можливості формування іншомовної професійної підготовленості.

Ключові слова: іншомовна професійна підготовка, майбутні лікарі, медичні заклади вищої освіти.

В умовах соціально-економічних реформ, які відбуваються сьогодні у суспільстві, виникає потреба у формуванні різнобічно розвинених компетентних лікарів, які володіють високим рівнем професійного мовлення, здатних виявляти професіоналізм у ділових ситуаціях спілкування, бути конкурентоздатними. У зв'язку з цим виникла необхідність у якісній зміні підходів до іншомовної підготовки майбутніх лікарів.

На сучасному етапі в Україні відбувається перехід на нові шляхи організації навчання. Істотно змінилися навчальні плани, форми проведення лекційних та практичних занять, критерії оцінювання знань, розробляються та втілюються нові педагогічні технології та стандарти освіти. Отже, навчання стає більш складним і за формою, і за змістом. Це, у свою чергу, змінює й педагогічні підходи викладача медичного вишу. Навчальні плани, за якими сьогодні в Україні здійснюється підготовка лікарів, відповідають запитам медицини завтрашнього дня, а дисципліни, які сьогодні вивчають майбутні лікарі, – стандартам підготовки кваліфікованого, різнобічно освіченого фахівця. Натомість слід зазначити, що значного вдосконалення потребує професійно-практична підготовка майбутніх лікарів у напрямі підготовки до самостійного прийняття рішень щодо проблемних ситуацій професійної діяльності. Слід констатувати, що сучасні засоби навчання дають можливість студентам-медикам виконувати певні завдання не завжди біля ліжка хворого, а за допомогою окремих програм прогнозувати різні хвороби та одночасно їх лікувати. Досить часто використовується моделювання ситуацій, яке здійснюється за допомогою використання певних засобів у навчальному процесі вищого медичного закладу. Це

розвиває студентські навички, логічне мислення, натомість вивчення проблем пацієнта в реальних умовах дозволяє закріпити набуті навички одразу на практиці.

Завдання статті полягає у схарактеризувати сутність і специфіку іншомовної професійної підготовки майбутніх лікарів у медичних закладах вищої освіти.

Значний внесок у становлення системи сучасної іншомовної підготовки майбутніх фахівців належить вітчизняним ученим. Зокрема, питання підвищення ефективності іншомовної підготовки у вищій школі за рахунок надання їй професійної спрямованості розглядаються в роботах Г. Барбанової, О. Бігич, О. Биконі, Г. Гринюк, Я. Дьячкової, І. Задорожної, Л. Зені, О. Квасової, С. Кіржнер, Л. Коноplenко, О. Конотоп, Г. Кравчук, Б. Лабінської, Л. Личко, Л. Морської, Я. Окопної, Л. Сажко, Н. Скляренко, О. Петрашук, О. Тарнопольського, О. Хоменка, В. Черниш та ін.

Теоретико-аналітичний аспект професійної підготовки лікарів ґрунтується на концепціях О. Асмолова, І. Беха, Б. Грушинського, С. Чашко, А. Шмельової.

Сьогодні галузь охорони здоров'я і суспільство в цілому відчувають потребу у фахівцях, які володіють іноземною мовою, і здатні проводити професійно спрямовану мовленнєво-мисленнєву діяльність у професійному оточенні, опанувати новітні досягнення зарубіжної медицини, брати участь у спільних наукових і практичних дослідженнях із зарубіжними колегами. Вчені (О. Гаврилюк, І. Марковіна, А. Салміна) відзначають, що медичні фахівці, практичні лікарі і педагоги медичних вишів стикаються з певними труднощами під час обробки професійної інформації з

іноземних джерел, спілкуванні з партнерами з метою вирішення медичних проблем. Це зумовлює необхідність розробки нових технологій, методів і способів, спрямованих на професійно зорієнтовану підготовку студентів. Незважаючи на велику кількість досліджень, слід зауважити, що сучасне навчання іноземної мови в медичному ЗВО потребує всебічного вдосконалення способів і засобів професійно спрямованої підготовки, націленої на реалізацію практико-зорієнтованої навчальної діяльності з урахуванням постійно зростаючих вимог суспільства, досягнень педагогіки і психології.

Проблемі формування мовної, іншомовної, комунікативної компетенцій студентів під час навчання іноземних мов у медичних ЗВО присвячені роботи К. Мітрофанової, Г. Архипової, С. Герасименко, М. Францева та ін.; використанню іноземної мови як складника професійної підготовки (Л. Алексєєва, Д. Булатов, П. Горляков, Н. Дмитрієнко, Я. Кузнецов, Т. Полякова та ін.). Методику інтенсивного, активного навчання іноземної мови розглядають Г. Китайгородська, Ю. Пассов, Р. Мільруд.

У контексті започаткованого дослідження вважаємо важливим розкрити поняття **«професійна освіта»**. Існують різні погляди авторів на це поняття. Наприклад, С. Батишев відзначає, що вища професійна освіта є одним із складників у системі освіти і при її динамічному розвитку необхідно враховувати: національний досвід, світові тенденції; інтеграцію освіти, науки і виробництва; розвиток креативного характеру професійної освіти; взаємодію ринку освітніх послуг з ринком праці [2, 211]. Як зазначає О. Лейбович, однією з основних цілей професійної освіти є створення умов для оволодіння професійною діяльністю, отримання кваліфікації відповідно до інтересів і здібностей людини, оволодіння встановленими компетенціями з конкретних спеціальностей [6, 105]. Учені-психологи (В. Горова, В. Давидов) вважають, що невід'ємним складником фахівця є розвиток особистісних якостей, які є важливими для успішної професійної діяльності.

Отже, професійна освіта характеризується підвищенням професійного рівня і розвитком професійно-особистісних якостей студентів. На відміну від професійної освіти, термін **«професійна підготовка»** тлумачиться як керований педагогічний процес набуття знань, умінь, навичок у певній професійно-трудої сфері. Розглядаючи психологічні характеристики професійного навчання, на кожному його етапі важливо не тільки передбачити формування певних знань і умінь, а й послідовно розвивати особистісні якос-

ті та здібності студента, його потреби в самореалізації. Формуючи і розвиваючи психологічні якості майбутнього фахівця, важливо стимулювати насамперед мотиваційну сферу, а саме: ціннісні орієнтації професії, зміст професії, мотиви, цілі, емоції, установку на адаптацію, які визначають спрямованість особистості, а потім на її основі формувати професійні знання, здібності, дії, професійне мислення. В. Адольф вважає, що процес професійної підготовки слід організовувати таким чином, щоб конкретні знання, вміння, навички, набуті під час навчальних занять, могли бути використані для вирішення широкого кола завдань, у тому числі для вирішення завдань у процесі майбутньої професійної діяльності [1, 160]. Певні автори, досліджуючи процес професійної підготовки, виокремлюють поняття **«професійно зорієнтоване навчання»**, яке в більшості випадків відноситься до навчання іноземної мови. Таке навчання вимагає певної організації, за якої студент-майбутній лікар стає суб'єктом освітньої діяльності, а результатом цієї діяльності є набуття знань, умінь, навичок, необхідних у подальшій професійній діяльності. Особлива увага при такому підході приділяється розвитку індивідуальних особливостей студента (Н. Бахольська, Б. Беляєв, І. Зимня, О. Леонтьєв). Розвиток студентів пов'язаний насамперед з реалізацією їхніх можливостей у діяльності – навчання, яке зорієнтоване на виконання ними практичних завдань, що формують професійні навички. На погляд О. Вербицького, слід організувати таке навчання, яке забезпечує перехід, трансформацію одного типу діяльності, пізнавальної, в інший – професійний з відповідною зміною потреб і мотивів, цілей і засобів, предмета і результату, тобто має виражену професійну орієнтацію [3].

Однією з цілей професійно зорієнтованої підготовки вважаємо забезпечення інтелектуального і морального розвитку студента-майбутнього лікаря шляхом залучення його у самостійну цілеспрямовану діяльність у різних галузях медичного знання, за допомогою поєднання інноваційних педагогічних, інформаційних та професійно зорієнтованих технологій, методів і способів навчання, створення ситуацій залучення у різноманітні види діяльності (спілкування, вирішення проблемних завдань, дискусії, диспути, захист проектів) і формування у них важливих для майбутньої професійної діяльності якостей особистості.

Аналіз науково-методичної і психолого-педагогічної літератури визначив, що термін «професійно зорієнтована підготовка» в більшості випадків застосовується для визначення процесу викладання іноземної мови, зорієнтованого на

вивчення професійної лексики, читання наукової літератури за фахом, професійної комунікації. Так, П.Образцов розуміє під **«іншомовною професійно зорієнтованою підготовкою»** навчання, яке ґрунтується на врахуванні потреб студентів у вивченні іноземних мов, зумовлене особливостями майбутньої професії, які вимагають її вивчення» [7]. Професійна спрямованість діяльності потребує, по-перше, інтеграції дисципліни «Іноземна мова» з профілюючими дисциплінами; а також ставить перед викладачем іноземної мови завдання навчити майбутнього фахівця на основі міжпредметних зв'язків використовувати іноземну мову як засіб систематичного поповнення професійних знань, а також як засіб формування професійних умінь і навичок.

Огляд психолого-педагогічної літератури свідчить, що під час організації професійно зорієнтованої підготовки з іноземної мови необхідно вирішити цілу низку психолого-педагогічних завдань: визначити мету, забезпечити мотивацію студентів, провести відбір і структурування навчального матеріалу на основі міждисциплінарної інтеграції, врахувати психологічні характеристики особистості, виокремити і застосувати результативні підходи до навчання, створити і реалізувати організаційно-педагогічні умови для здійснення цієї підготовки. Головним завданням професійно зорієнтованої підготовки з іноземної мови є наближення змісту і методів викладання іноземної мови до практичних потреб студентів. Перш за все це відноситься до відбору матеріалу, його критичного осмислення, обліку професійної специфіки і рівня мовної підготовленості студентів. Так, В.Левченко, О.Кашина декларують, що відбір змісту навчання на основі міждисциплінарної інтеграції передбачає впорядкування, узгодження, взаємодоповнення і збагачення змісту науковими знаннями з різних навчальних предметів, що виражається у вигляді інтегрованих предметів і програм і дозволяє залучити студента до комунікації, а також підвищити мотивацію до вивчення іноземної мови. Підхід до відбору змісту повинен бути зорієнтований на останні досягнення в тій чи тій галузі людської діяльності, висвітлювати наукові досягнення, які відображають професійні інтереси студентів, щоб надати їм можливість професійного зростання. Л. Юхненко розглядає професійну спрямованість навчання іноземної мови як «спеціально організований процес орієнтації цілей, змісту, форм і методів навчання на майбутню спеціальність, на розвиток професійних умінь і особистісних якостей, необхідних для ефективного виконання різних професійних завдань» [9].

У контексті професійно зорієнтованого навчання іноземних мов також необхідно враховувати особистісні характеристики студента: рівень інтелектуального розвитку, готовність до навчання іноземної мови, здатність до проведення аналітико-синтетичної роботи, здатність до самостійної роботи тощо.

Професійно-зорієнтована іншомовна підготовка, за О. Малихіним, повинна здійснюватися на основі моделювання змісту професійної діяльності з метою використання можливостей іноземної мови під час формування мовленнєвої компетенції.

Механізм формування іншомовної підготовленості полягає у впливі на процеси осмислення і регуляції, тобто розумові процеси. Тому в рамках формування іншомовної підготовки не тільки засвоюється досвід реалізації мовленнєвої діяльності іноземною мовою, а й розвиваються мовленнєві навички, вміння та мовні уявлення. В цьому процесі задіяні необхідні психолінгвістичні механізми, до яких відносяться відбиття форми і змісту висловлювання, оперативної пам'яті, звукового та письмового вираження мовлення, змістового структурування висловлювання, яке наповнене особистісним сенсом тощо. Одна з таких можливостей пов'язана з когнітивним аспектом іншомовної мовленнєвої діяльності, в основі якої лежить стимулювання мовленнєво-розумової діяльності шляхом ознайомлення, осмислення і запам'ятовування слів, що означають те чи те поняття. Метою професійно зорієнтованого навчання англійської мови, зауважує О. Тарнопольський, є формування широкої професійно спрямованої комунікативної компетенції у сфері ділового спілкування, що дає можливість як забезпечити комунікацію за всіма загальними питаннями ділової активності, так і (згодом) спеціалізувати та поглиблювати володіння діловою мовою шляхом цілеспрямованого доучування [8, 28].

Професійно зорієнтована іншомовна підготовка здійснюється на основі моделювання майбутньої професійної діяльності фахівця, її ціннісного навантаження, що сприяє підвищенню мотивації діяльності. Звідси випливає ще одна можливість формування комунікативної підготовленості – навчальні завдання, які можуть бути представлені студентам як об'єкт їхньої навчальної та професійної діяльності, коли майбутні лікарі можуть продемонструвати на практиці знання мовленнєвих структур і моделей, а також умінь ними користуватися на високому рівні.

Високий рівень розвитку іншомовних умінь професійного спілкування багато в чому буде визначати ефективність діяльності лікаря, його здатність логічно і аргументовано виражати свої

думки, налагоджувати сприятливі взаємини з колегами, формувати позитивний соціально-психологічний мікроклімат у спілкуванні з пацієнтами. Помилки, припущені лікарем у професійному спілкуванні, можуть завадити ефективному виконанню службових обов'язків та негативно позначитися на його кар'єрі. Причиною багатьох конфліктів, які виникали під час професійної діяльності, є низький рівень комунікативної компетенції лікаря, зумовлений відсутністю спеціальних знань про спілкування і відповідних комунікативних умінь. Саме тому рівень сформованості комунікативних умінь є умовою успішності професійно-ділової взаємодії.

Аналіз практики та теорії навчання дозволяє дійти висновку про те, що неможливо вирішити ту чи ту проблему дослідження в межах одного підходу, необхідно комплексне використання положень сучасних підходів до вирішення зазначених педагогічних проблем. Найбільш значущі підходи в контексті започаткованого дослідження такі: компетентнісний, комунікативно-діяльнісний, контекстний.

Проведений аналіз наукової літератури дозволив визначити зміст поняття «професійна підготовка студентів медичного ЗВО» як спеціально організований процес, у якому мета, зміст, завдання і методи навчання спрямовані на розвиток професійно зорієнтованих знань, практико-зорієнтованих умінь, навичок мовленнєво-мисленнєвої діяльності, клінічного мислення під час роботи з професійною інформацією, вирішенні професійно зорієнтованих ситуаційних завдань.

Педагогіка вищої медичної школи спрямована на всебічний розвиток майбутнього лікаря з обов'язковим формуванням у нього високих морально-етичних властивостей та особистісних рис (відповідальність, толерантність, креативність). Професійна підготовка студентів-медиків пов'язана з термінальними та інструментальними цінностями, як-от:

- цілі знання;
- засоби знання;
- пізнавальний ідеал;
- ідеї як засоби розвитку пізнавальної діяльності особистості.

Пізнавальна діяльність студентів, орієнтація у професійно-пізнавальних цінностях проходить на теоретико-методичному та методико-практичному рівнях. Тому першочергове значення для формування професійно-комунікативної підготовленості студентів мають принципи та орієнтація в пізнавальних цінностях на кожному з рівнів професійної підготовки.

Аналіз досліджень (М. Дуранов, І. Дубровіна, Н.Непомняща) науковців показує, що до пізна-

вальних цінностей теоретико-методичного рівня слід віднести:

- концепції загального та професійного навчання;
- ідеї діалектичного становлення та розвитку особистості;
- громадську обумовленість формування спеціаліста;
- комплексний підхід до становлення професіонала;
- провідні категорії та поняття професійної педагогіки;
- засоби формування професіонала [4, 56].

Теоретична підготовка фахівця має важливе значення, натомість без зв'язку з професійною діяльністю, вона не має практичної цінності. До системи педагогічних цінностей професійної підготовки, а саме до формування професійно-комунікативної підготовленості особистості студента вчені (І. Єрмакова, О. Овчарук, М. Оліяр, Л. Паращенко, О. Пометун, О. Савченко) відносять:

- виокремлення в кожній дисципліні і темі, що вивчається, системи професійно-пізнавальних проблем;
- визначення цілей пізнавальної діяльності;
- виокремлення в навчальному курсі та темах системи провідних ідей, за допомогою яких вирішуються проблеми;
- визначення етапів вирішення пізнавальних проблем і задач;
- визначення перспектив пізнавальної діяльності та професійної підготовки;
- системно-логічна побудова процесу професійної підготовки студентів [5, 253].
- Професійно-пізнавальні цінності у формуванні комунікативної підготовленості особистості виконують важливі функції:
  - орієнтовну, підпорядковану досягненню поставленої цілі;
  - інтегративну функцію, що відбиває єдність термінальних та інструментальних цінностей;
  - інформаційну функцію, пов'язану з субординацією пізнавальних цінностей;
  - комунікативну функцію, пов'язану з обробкою, класифікацією та переданням інформації.

Отже, особистість майбутнього лікаря тільки тоді може повністю реалізуватись, коли професійно-пізнавальні цінності сприятимуть процесу діяльності і вдосконалять його результат. Формування інтересу до професії вимагає використання нових педагогічних технологій, більш активної і цілісної практичної педагогічної діяльності у процесі іншомовної професійної підготовки.

Перспективою подальших досліджень уважимо практичне застосування теоретичних положень наукової статті.

Список використаних джерел

1. Адольф В.А. Проектирование образовательного процесса на основе компетентностного подхода / В. Адольф, И.Ю. Степанова // Высшее образование в России. – 2008. – №3. – С. 158-161.
2. Батышев С.Я. Профессиональная педагогика: Учебник для студентов, обучающихся по педагогическим специальностям и направлениям. Под ред. С.Я. Батышева А.М. Новикова. Издание 3-е, переработанное. – М.: Из-во ЭГВЕС, 2009.- 455 с.
3. Вербицкий А.А. Иноязычные компетенции как компонент общей профессиональной компетенции инженера: проблемы формирования / А.А. Вербицкий, В. Ф. Тенищева // Высшее образование сегодня. -2007. – № 12. – С. 27-31.
4. Дуранов М.Е. Педагогика воспитания и развития личности учащегося [Текст] / М.Е. Дуранов, И.М. Дуранов, В.И. Жернов и др. – Челябинск. – ЧелГУ. – 1996. – 246 с.
5. Життєва компетентність особистості: від теорії до практики: Науково-методичний посібник/ [ред. І.Г. Єрмакова]. – Запоріжжя: ЦентрІон, 2005. – 640 с.
6. Лейбович А.Н. Профессиональные стандарты: разработка и внедрение: доклад на заседании АСИ [Электронный ресурс] / А.Н. Лейбович. Режим доступа: <http://prof-standart.org>.
7. Образцов П.И., Иванова О.Ю. Профессионально-ориентированное обучение иностранному языку на неязыковых факультетах вузов. Орел: ОГУ, 2005.- 114 с.
8. Тарнопольский О. Б., Кожушко С. П. Методика обучения английскому языку для делового общения / О. Б. Тарнопольский, С. П. Кожушко. – К. : Ленвит, 2004. – 192 с.
9. Юхненко Л.В. Технология интенсивно-коммуникативного профориентированного обучения чтению и говорению на иностранном языке студентов неязыковых вузов :дис. ... канд. пед. наук / Юхненко Л.В. ; Тольят. политех. ин-т. – Тольятти, 2000. – 192 с.

References

1. Adolf V.A. Proektyrovanye obrazovatelnoho protsessha na osnove kompetentnostnoho podkhoda [Designing the educational process based on the competence approach] / V. Adolf, Y.Iu. Stepanova // Vysshee obrazovanye v Rossyy. – 2008. – №3. – PP. 158-161. [in Russian]
2. Batsyshev S.Ia. Professyonalnaia pedahohyka: Uchebnyk dlia studentov, obuchaiushchyksia po pedahohycheskym spetsyialnostiam y napravleniyam. [Professional Pedagogy: A textbook for students enrolled in pedagogical specialties and areas] Pod red. S.Ia. Batsysheva A.M. Novykova. Yzdanye 3-e, pererabotannoe. – M.: Yz-vo EHVES, 2009.- 455 p. [in Russian]
3. Verbytskyi A.A. Ynoiazychnye kompetentsyy kak komponent obshchei professyonalnoi kompetentsyy ynzhenera: problemy formirovaniya [Foreign language competencies as a component of the engineer's overall professional competence: problems of development] / A.A. Verbytskyi, V. F. Tenyshcheva // Vysshee obrazovanye sehodnia. -2007. – № 12. – PP. 27-31. [in Russian]
4. Duranov M.E. Pedahohyka vospytanyia y razvytyia lychnosty uchashchegosia [Tekst] [Pedagogy of education and personality development of a student [Text]] / M.E. Duranov, Y.M. Duranov, V.Y. Zhernov y dr. – Cheliabynsk. – ChelHU. – 1996. – 246 s. [in Russian]
5. Zhyttieva kompetentnist osobystosti: vid teorii do praktyky: Naukovo-metodychnyi posibnyk [Competence:: from theory to practice: Science and Methodological Assistant] / [red. I.H. Yermakova]. – Zaporizhzhia: Tsentrion, 2005. – 640 p. [in Ukrainian]
6. Leibovych A.N. Professyonalnye standarty: razrabotka y vnedrenye: doklad na zasedanyy ASY [Elektronnyi resurs] [Professional standards: development and implementation: report at the ASI meeting [Electronic resource]] / A.N. Leibovych. Rezhym dostupa: <http://prof-standart.org>. [in Russian]
7. Obraztsov P.Y., Yvanova O.Iu. Professyonalno-oryentirovannoe obuchenye ynostrannomu yazyku na neiazukovykh fakultetakh vuzov [Professionally-oriented foreign language teaching in non-linguistic faculties of universities] Orel: OHU, 2005.- 114 p. [in Russian]
8. Tarnopolskyi O. B., Kozhushko S. P. Metodyka obuchenya anhlyiskomu yazyku dlia delovoho obshcheniya [Methodology of teaching English for business communication] / O. B. Tarnopolskyi, S. P. Kozhushko. – K. : Lenvyt, 2004. – 192 p. [in Russian]
9. Yukhnenko L.V. Tekhnolohyia yntensyvno-kommunykatyvnoho proforyentirovannoho obuchenya chtenyiu y hovorenyiu na ynostrannom yazyke studentov neiazukovykh vuzov [Technology of intensively communicative, vocational-oriented teaching of reading and speaking in a foreign language to students of non-linguistic universities: dis. ... Cand. ped. Sciences] :dys. ... kand. ped. nauk / Yukhnenko L.V. ; Toliat. polytekh. yn-t. – Toliatty, 2000. – 192 s. [in Russian]

Русалкина Л. Специфика иноязычной профессиональной подготовленности будущих врачей в условиях учреждений высшего образования

Статья посвящена исследованию состояния иноязычной профессионально-речевой подготовленности будущих врачей на современном этапе в медицинских учреждениях высшего образования. Охарактеризована специфика иноязычной профессиональной подготовки будущих врачей в медицинских высших учебных заведениях и ее структурные компоненты. Предложен теоретический анализ понятий «профессиональное образование», «иноязычная профессионально ориентированная подготовка». Выделены методические подходы в процессе профессиональной подготовки будущих врачей, отмечены возможности формирования иноязычной профессиональной подготовленности.

Rusalkina L. Specificity of foreign language professional preparation of future physician in the conditions of higher education institutions

Professional orientation of activity requires, first of all, the integration of the discipline "Foreign language" with the profile disciplines; as well as assigns to the teacher of a foreign language the task of teaching a future specialist on the basis of inter disciplinary approach to use a foreign language as a means of systematic replenishment of professional knowledge, as well as a means for the formation of professional skills and abilities.

The purpose of the article is to characterize these sense and specificity of foreign language training of future doctors in medical institutions of higher education.

It should be noted that modern teaching methods enable medical students to perform certain tasks with the help of proper programs, to predict various diseases and treat them simultaneously. Quite often, simulation of situations is carried out, using certain means in the educational process of a higher medical establishment. It develops students' skills, logical thinking, while studying the patient's problems in real conditions allows to apply the acquired skills immediately in to practice.

Professional-cognitive values perform the important functions in the formation of communicative preparedness of an individual:

- tentative, subordinated to achievement of the goal;
- integrative function that reflects the unity of terminal and instrumental values;
- information function related to the subordination of cognitive values;
- communicative function related to the processing, classification and transmission of information.

Formation of interest in the profession requires application of new pedagogical technologies, more active and integral practical pedagogical activity in the process of foreign language training of future physicians.

УДК 376

Наталія САВІНОВА

*доктор педагогічних наук, професор, зав. кафедри спеціальної освіти,
професор Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського,
м. Миколаїв, Україна
e-mail: kafkor@gmail.com*

**ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ-ЛОГОПЕДІВ
ДО РОБОТИ В УМОВАХ РОЗВИВАЛЬНОГО АКТИВНО-ІГРОВОГО
СЕРЕДОВИЩА**

У статті розглядаються проблеми модернізації підготовки висококваліфікованих кадрів для роботи в умовах оновленої спеціальної системи освіти як однієї з умов педагогічної підготовки майбутнього вчителя-логопеда, при якому компетентнісний підхід виступає як новий підхід до цілепокладання в освіті, зокрема в спеціальній, а компетенція і компетентність стверджуються як нові цільові категорії, які означають перехід вищої освіти від предметно-центристської орієнтації освітнього процесу до спрямованості «на студента».

Обґрунтовуються компоненти професійної компетентності; які формуються засобами активно-ігрових технологій, акцентується увага на створенні умов готовності до педагогічної діяльності в активно-ігровому середовищі, що містить собі три складових: педагогічну (вчитель), технологічну (технологія) і ігрову (гра). Представлено сутність феномену розвивальне активно-ігрове середовище та аналіз опитування студентів на пошуково-розвідувальному етапі експерименту, накреслено подальші перспективи досліджень.

Ключові слова: професійна компетентність, активно-ігрова технологія, активно-ігрове середовище, вчитель-логопед, компоненти активно-ігрової технології.

Проблеми підготовки корекційних педагогів, зокрема вчителів-логопедів, до роботи в системі спеціальної освіти висвітлюються в дослідженнях учених (В. Бондар, С. Конопляста, О. Мартинчук, С. Миронова, Н. Пахомова, Ю. Пінчук, Н. Савінова, В. Синьов, Є. Синьова, В. Тарасун, М. Шеремет та ін.).

Актуалізуючи проблеми модернізації підготовки висококваліфікованих кадрів для роботи в умовах оновленої спеціальної системи освіти, академік В. Синьов окремо виділяє проектування та розробку новітніх стандартів підготовки фахівців за специфікою нозологій, які сприятимуть продуктивним зрушенням у роботах науковців, що